

Öztoğat, Erdim: «Açıklamalı ve Birleşimsel Sözlük», *Dilbilim VIII*, İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü Dergisi 1989, s. 127-135.
 Öztürk Kasar, Sündüz: «Açıklamalı ve Birleşimsel Çağdaş Türkçe Sözlüğü». Çeviri: Ekinler ve Zamanlar Kavsığı / La traduction: carrefour des cultures et des temps. Yıldız Teknik Üniv. Yay. [2.baskı, : Aralık 1997] 1997, s. 283-301.

Ek:

ANLAM-BETİK ÖRNEKÇESİNİN AYRINTILI YAPISI

↑ SÖZ ÜRETMEK = BİREŞİM ↑	DİLSEL GÖSTERİM DÜZEYLERİ	ANLAM-BETİK ÖRNEKÇESİNİN BİLEŞENLERİ	↓ SÖZÜ ANLAMAK = ÇÖZÜMLE- ME ↓
	Yüzeysel Ses Gösterimleri= BETİKLER	↑ Sesbilim ↓	
	Derin Ses Gösterimleri	↑ Yüzeysel Biçimbilim ↓	
	Yüzeysel Bi- çim Gösterim- leri	↑ Derin Biçimbilim ↓	
	Derin Biçim Gösterimleri	↑ Yüzeysel Sözdizimi ↓	
	Yüzeysel Sözdizim Gösterimleri	↑ Derin Sözdizimi ↓	
	Derin Sözdizim Gösterimleri	↑ Anlambilim ↓	
	Anlam Göste- rimleri= ANLAMLAR		

Yrd. Doç. Dr. Canan Şenöz Ayata

İ.Ü. Kütüphane ve Dok. D. Bşk.

Demirbaş No : M3867

Kayıt No :

Sınıflama No :

Metinbilimsel Yöntemle Bilimsel Metin Çözümlemesi

1. Giriş

Üniversite eğitimi boyunca bilimsel metinlerle karşılaşılıyor ve çalışılıyor. Ne var ki lisans öğretimi boyunca konferans biçimindeki dersler çoğunlukta olduğu için seminer ödevleri yazma ve sunma biçimindeki bilimsel metin üretme çalışmaları daha sınırlı kalıyor. Ancak akademik alanda kariyer yapmak isteyen öğrenciler, bilimsel metinleri okuma-anlamanın ötesinde yetiştikleri alana ilişkin metinler yazma durumunda dırlar¹.

Bu nedenle bilimsel araştırma yapan kişilerin, bilimsel metinlere özgü özellikler konusunda bilgi edinmeleri, bu alandaki metin türü edinçlerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bilimsel metinleri çözümlemeye yönelik metindilbilimsel çözümlemeler bu metin türüne ait özellikleri betimleyerek metin üretme sürecine katkıda bulunur. Bilimsel metinleri dilbilimsel açıdan incelemek oldukça önemli olmasına rağmen, Türkçede bu alanda yapılmış az sayıda çalışma vardır (bkz. Ozil (1988), Huber\ Subaşı-Uzun (2000, 2001, 2002), Yarar (2000a, 2000b, 2001), Oktar (2001), Şenöz-Ayata (2002), Fidan (2003)).

Bu çalışma, Türkçe bilimsel metinleri metindilbilimsel yöntemle incelemenin iyi kurgulanmış metinler üretmeye katkısını, örnek metin çö-

* İstanbul Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

¹ Genç bilimciler, bilimsel metin yazmaya yeni başladıklarında çoğunlukla kendi alanlarında yazılmış metinlerin üretiliş biçimlerine örnek olarak bakmakta, bununla birlikte ilk yazma denemelerinde çalışma arkadaşlarının, hocalarının yorumlarını, değerlendirmelerini dikkate almaktadırlar. Bilimcilerin yaptıkları çalışmaların yayınlanması için, yazdıkları metinleri içinde yaşadıkları dil topluluğunun bilimsel söylemine uygun olarak düzenlenmeleri gerekmektedir (Trumpp 1998: 10-11).

zümlemeleriyle göstermeyi amaçlamaktadır. Çözümelenen metinler dilbilim alnından seçilmiştir.

Metin çözümlemesine geçmeden önce bilimsel metinlerin kurgulanışı, özellikle giriş ve sonuç bölümlerinin biçimsel ve içeriksel yapısında yapılmış çeşitli araştırmalara değineceğim. Örnek metin çözümlemesinden elde ettiğim sonuçları bu araştırmalarla bağlantılı olarak değerlendireceğim.

2. Bilimsel Metinlere Yönelik Araştırmalar

Bilimsel metin dediğimizde, ilk akla gelen monografi, bilimsel makale, bildiri, bilimsel eleştiri, özet (abstract) gibi metin türleridir. Bu metinlerde bilgilendirme ön plandadır (Stolze 1998: 123). Bilgilendirme amacıyla bağlantılı olarak "bilimsel metinlerde okuyucunun ilgili araştırmayı konusu, amacı, sınırlılıkları, kuramsal çerçevesi, kullanılan terimlerden araştırmacının neyi anladığı, verinin çözümlemede kullanılan tekniklerin ne olduğu, gerekçeleri eşliğinde bulguları ve vargularıyla bir bütün olarak kavraması hedeflenmektedir" (Huber/ Subaşı-Uzun 2001: 12).

Biçimsel açıdan bakıldığında bilimsel metinler, diğer metin türlerinde olduğu gibi genellikle giriş-gelişme-sonuç olmak üzere başlıca üç bölümden oluşurlar. Bilimsel metinlerde giriş ve sonuç bölümleri şu amaçlara hizmet eder: "Girişler ait oldukları bilimsel metinlerde ne yapılacağı ve nasıl yapılacağı sorularının yanıtlarını açık olarak aktaran önermelerden kurulu olduğu için bu bilimsel metinleri okuyucuya tanıtmakta ve okuyucunun zihninde ulaşılacak sonuçlarla ilgili beklenti oluşturmaktadır" (Huber/ Subaşı-Uzun 2000: 205). Çalışmanın konusu, amacı genellikle giriş bölümünde yer alır. Sonuç bölümünde araştırmadan elde edilen sonuçlar açıklanmakta ve değerlendirilmektedir. İyi kurgulanmış metinlerde giriş bölümü, sonuç bölümüyle oldukça bağlantılıdır².

² Bilimsel metinlerdeki giriş ve sonuç bölümleri arasındaki bağlantıyı Huber/ Subaşı-Uzun (2000: 214) şöyle açıklamıştır: "Giriş bölümü, sonuç bölümünün öncülü olarak düzenlenmektedir. Öyle ki, sonuç bölümü araştırma sorusu ve/veya araştırmada gözlemleneceği belirtilen olgularla ilgili bulguların, değerlendirmelerin geçerliliğini ve güvenilirliğini ortaya koymak üzere açık bir biçimde gerekçelendirilmesini ve yargılara ulaşılmasını öngörmektedir".

Yapılan çeşitli metindilbilimsel araştırmalarda (Oldenburg 1992: 124, Trumpp 1998: 83-86), bilimsel metinlerin giriş ve sonuç bölümlerinde yer alan içerikler şöyle sıralandırılmıştır:

Giriş bölümünde yer alan içerikler

- Araştırma alanına ilişkin bilgi verme
- Araştırma alanındaki çalışmaları tanıtmaya
- Yapılan çalışmanın bilimsel alana katkısı
- Yapılan çalışmanın tanıtımı (amaç ve yöntem)
- Çalışmanın hangi bölümlerden oluştuğuyla ilgili bilgi verme

Sonuç bölümünde yer alan içerikler

- Yapılan çalışmanın özetlenmesi
- Elden edilen sonuçların özetlenmesi
- Çalışmanın değerlendirilmesi

Yukarıda sıralanan içerikler, Almanca, İngilizce, Fransızca dillerinde yazılmış bilimsel metinlerin incelenmesine dayalı olarak elde edilmiştir. Türkçedeki bilimsel metinlerin kurgulanışıyla ilgili olarak, Türkçe ve Almanca dilbilim metinleri arasında yapılan karşılaştırmalı çalışmada³ (Şenöz-Ayata 2002), şu sonuçlar elde edilmiştir: Türkçe dilbilim metinlerinin kurgusu uygulamalı ya da kuramsal çalışmalar olmasına göre farklılık gösterebilmektedir. Uygulamaya dayalı araştırmalarda genelde **Giriş - Çalışmanın Amacı - Veri Tabanı - Araştırma Yöntemi - Çözümleme - Sonuç** biçiminde bir yapılanma gözlemlenmektedir⁴. Çözüm-

³ 04 - 07 Eylül 2002 tarihinde Avusturya'nın Salzburg kentinde düzenlenen "Differenzen: Interkulturelle Probleme und Möglichkeiten in Sprache, Literatur und Kultur" adlı kongrede sunduğum "Ein interkultureller Vergleich von Wissenschaftstexten, dargestellt am Beispiel von deutsch- und türkischsprachigen Linguistik-Texten" başlıklı bildiri, Türkçe ve Almanca dilbilim metinlerini metindilbilimsel yöntemle inceleyerek her iki dilin bilimsel söylemindeki benzerlik ve farklılıkları göstermeyi amaçladım. Yaptığım bu çalışmada belirlediğim farklılıkları sosyo-kültürel etkenlere bağlı olarak açıklamaya ve değerlendirmeye çalıştım.

⁴ Çözümelenen uygulamalı dilbilim araştırmalarına ait metinler genelde bu tip şemaya sahip olsalar da giriş ile sonuç bölümleri arasında yer alan bölüm başlıkları bazen değişebilmektedir. Örneğin uygulamalı dilbilim çalışmalarında (Giriş-Materyal ve Yöntem-Sonuçlar-Tartışma); (Giriş-Tanımlar-Çözümlemeler-Sonuç); (Giriş-Yöntem ve Araştırma Malzemesinin Tanıtımı-Kuramsal Dayanaklar-Uygulama Örnekleri-Sonuç) biçiminde bölümlenmeler de görülmektedir.

lenen metinlerin giriş bölümlerinde şu içerikler yer almaktadır: Araştırma konusuna kısa bir genel giriş, araştırma alanındaki çeşitli çalışmaları tanıtmaya, kullanılan temel kavramları tanımlama, çalışmanın hangi bölümlerden oluştuğuna ilişkin bilgi verme. Bu metin planına göre oluşturulmuş araştırmalarda, çalışmanın amacı ve yöntemi, giriş bölümünü izleyen 'Çalışmanın amacı', 'Araştırma yöntemi' başlığı altında yer alan bölümlerde açıklanmaktadır.

Çözümlenen uygulamaya dayalı çalışmaların çok az bir bölümünde giriş-gelişme-sonuç biçimindeki klasik şemayla karşılaşılmıştır. Bu klasik şemanın geçerli olduğu metinlerin düzgün kurgulanmış olanlarının giriş bölümlerinde yer alan içerikler şunlardır: Çalışmanın konusu, amacı, yöntemi, hangi bölümlerden oluştuğuyla ilgili bilgi.

İncelenen uygulamalı dilbilimsel araştırmaların sonuç bölümlerinde benzer içerikler yer almaktadır: Çalışmada hangi konunun elde alındığını ve çalışmanın amacını yineleme, çalışmalardan elde edilen sonuçların özetlenmesi, sonuç çıkarma, elde edilen araştırma sonuçlarının tartışılması, araştırma alanında gelecekte bu tür başka çalışmalar yapılması gerektiğine dikkat çekme.

Türkçede dilbilim alanındaki kuramsal metinlerin genelde giriş-gelişme-sonuç biçiminde bir şemaya göre düzenlendikleri belirlenmiştir. Bu metinlerin giriş bölümlerinde, araştırma alanına ilişkin bilgilendirme, araştırma konusuna giriş (örneklerden yola çıkarak sorular ortaya atma ya da belirlemelerde bulunma), çalışmanın amacı, yöntemi, kullanılan temel kavramları tanımlama gibi içeriklerden oluşmaktadır. İncelenen metinlerin bir bölümünde araştırmanın amacı ve yöntemi giriş bölümünde açıklanmamış, metnin devamında üstü örtük bir biçimde yer almıştır.

Yapılan metin çözümlemesinde, giriş bölümlerinde sorun taşıyan dilbilim metinlerinin sonuç bölümlerinin de iyi kurgulanmadığı gözlemlenmiştir⁵. Bu metinlerde sonuç bölümü yerine metni sonlandırmaya ya-

⁵ Türkçe ve Almancada dilbilim makalelerini metindilbilimsel yöntemle çözümlediğim çalışmada (Şenöz-Ayata 2002) iyi kurgulanmış metinlerin giriş ve sonuç bölümlerinin düzgün biçimde düzenlendiğini ve birbiriyle bağlantılı olduğunu belirlemiştim. Bu belirleme, Huber/Subaşı-Uzun'un (2001: 214) giriş-sonuç bağlantısı konusunda yapmış oldukları şu saptamayla örtüşmektedir: "Giriş-sonuç bağıntılılığı girişin yönlendirici nitelik taşımasıyla bakışmıllık göstermektedir. Girişin yönlendirici niteliğinin belirgin olması, giriş ile sonuç bölümlerinin bağıntılılığını güdülemektedir. Dilbilim alanında Türkçe yazılan

rayan bitirme paragrafları yer almıştır. Çözümlenen metinler arasında sonuç bölümleri düzgün olarak kurgulanmış kuramsal metinlerde ise araştırmadan ele edilen sonuçlar özetlenmiştir. Bu çalışmaların sonuç bölümlerindeki içeriklerin uygulamalı araştırmaların sonuç bölümlerinde yer alan içeriklerle örtüşükleri belirlenmiştir.

3. Metin Çözümlemesi

Bir önceki bölümde anlattığım araştırmaların ışığında, örnek olarak seçtiğim 4 dilbilim metnini⁶ çözümleyerek bilimsel metinlerin nasıl üretildiğini açıklamaya çalışacağım. İncelenen metinler, Dilbilim Araştırmaları Dergisi'nden ve Dilbilim Kurultaylarının Bildiri Kitaplarından rastlantısal olarak seçilmiştir. Bu metinlerden 2'si kuramsal, 2'si uygulamaya dayalı dilbilimsel araştırmalardır. Amacım, hem kuramsal hem de uygulamalı dilbilim çalışmaları arasından başarılı olan ya da başarıya ulaşamayan birer örnek vermektir. Yapılan metindilbilimsel çözümleme sonucunda örnek metinlerin şöyle kurgulandığı belirlenmiştir:

METİN 1

Bu metin, uygulamaya dayalı bir dilbilimsel çalışmadır ve metnin kurgulanışı şu biçimde gerçekleşmiştir:

Giriş: Kısa bir paragraftan oluşan bu bölümde, konuya genel bir giriş yapılmıştır. Burada bağlaşıklık ve bağdaşıklık kavramlarının çok tartışılan kavramlar olduğundan söz edilmiştir.

Tanımlar: Girişi takip eden bu bölümde bağdaşıklık kavramına getirilen tanımlar tartışılmıştır.

Amaç: Araştırmada hangi amacın gerçekleştirilmek istendiği açıklanmıştır. Çalışmada eşdizimsel bağlaşıklığın çeşitli günlük gazetelerde çıkan çevre ile ilgili metinlerin daha geniş biçimde düzenlenmesine ve bağlam oluşturulmasına nasıl katkıda bulunduğunu araştırmak amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırmada izlenecek yöntem açıklanmıştır.

bilimsel metinlerde de giriş ve sonuç bağıntılılığı taşıyan örneklerde çoğu kez girişin yönlendirici işlevi belirgindir.

⁶ Bu çalışmada, daha önce yapmış olduğum Türkçe ve Almancadaki dilbilimsel metinleri karşılaştıran araştırmada incelediğim Türkçe metinlerden ayrı olarak 4 tane yeni dilbilim metnini çözümledim.

Çözümlemeler: Çözümlenen metinlerden elde edilen sonuçlar örneklerle açıklanmış ve değerlendirilmiştir.

Sonuç: Bu bölüm, metnin giriş bölümü gibi kısa bir paragraftan oluşmaktadır. Araştırmacı, metin çözümlemesinden elde ettiği sonuçlara dayalı olarak bir yargıya varmıştır.

Bu uygulamaya dayalı araştırmada kullanılan metin oluşturma planı, Anglo-Amerikan bilimsel söyleminin etkisiyle oluşmuş bir yapıdır. Metnin giriş bölümünde konuya genel bir giriş yapılmakta, metnin devamında ise amaç, yöntem açıklanmakta, tanımlar getirilmektedir. Çalışmanın amacına uygun olarak yapılan metin çözümlemesinden elde edilen sonuçların değerlendirilmesine bağlı olarak sonuç bölümünde çıkarımda bulunulmuş, yargılara varılmıştır. İncelenen bu metin, biçimsel ve anlamsal yapısının sağlam olarak kurgulanması nedeniyle başarıya ulaşmıştır.

METİN 2

İkinci örnek metin de uygulamaya dayalı bir çalışmadır. Ancak kurgulanış açısından çeşitli sorunlar içermektedir. Çünkü bildirinin giriş bölümü belirgin değildir, amacı ve yöntemi belirtilmemiştir, sonuç bölümü de yoktur. Metnin oluşturuluş biçimi kısaca şöyle özetlenebilir:

Çalışmanın başlangıcında, öğrencilerin gerek yazınsal metinleri yorumlamada, gerekse bu metinleri erek dile çevirmede güçlüklerle karşılaştıkları belirtilmiştir. Bu nedenle araştırmacılar, hem yazın hem de çeviri derslerinde öğrenciyi analitik düşünmeye ve yorum yapmaya yönlendirecek bir takım sınıf içi teknikleri oluşturduklarını bildirmişlerdir. Bu oluşturulan tekniklerle ilgili hiçbir açıklama getirmeksizin yararlandıkları yazın kuramlarına (yapısalcılık, alımlama estetiği, göstergebilim) ve çeşitli çeviribilimcilerin düşüncelerine geniş yer vermişlerdir. Bu aşamadan sonra öğrencilerin geliştirilen teknikleri öğrenmeden önce, yazınsal metni anlama ve çevirmede karşılaştığı güçlükler James Joyce'un 'Eveline' adlı öyküsünü çözümlemeye yönelik yapılan çalışmadan elde edilen sonuçlar ve çeviri örnekleriyle gösterilmiştir. Araştırmacılar geliştirdikleri, ancak araştırma metninde tanıtmadıkları tekniklerle öğrencilerin Ernest Hemingway'in 'Cat in the Rain' adlı öyküsünü yorumlamada ve çevirmede daha başarılı olduklarını çeşitli örneklerle açıklamışlardır. Örneklerin ardından yazı, toparlayıcı ve değerlendireci bir sonuç bölümü oluşturulmaksızın sonlandırılmıştır.

Metin çözümlemesinden elde edilen sonuçlar, incelenen metnin yeterince iyi kurgulanmadığını ortaya çıkarmıştır.

METİN 3

İncelenen 3. örnek metin kuramsal bir çalışmadır. Bu dilbilimsel çalışma şu bölümlerden oluşmuştur:

Giriş: Çalışmanın amacı giriş bölümünde belirtilmiştir: Bu çalışmanın amacı bu/bunlar ve şu/şunlar adlarının işaret ettiği metin bölümlerini incelemek ve bu adların kullanımı ile metin yapısı arasındaki bağlantıyı araştırmaktır.

Gelişme: İncelenen adların işaret edebileceği alanları örneklerle gösterilmiş, adil yapısı ve metin yapısı arasındaki ilişki tartışılmış, metin yapısı ağaçları kullanılarak bu adının kullanımına ilişkin bir kural önerilmiştir.

Sonuç: Giriş bölümündeki amaca uygun olarak gelişme bölümünde konu incelenmiş ve elde edilen sonuçlar sonuç bölümünde aktarılmıştır. Giriş ile sonuç bölümleri bağıntılıdır. Sonuç bölümünde çalışmada neyin ele alındığı kısaca yinelenmiş, varılan sonuçlar özetlenmiştir. Bu çalışmanın ileride yapılacak çalışmalara nasıl bir etkide bulunabileceğiyle ilgili düşünce iletilmiştir.

Yapılan bu metin çözümlemesi, ele alınan metnin hem yapısal hem de içeriksel açıdan başarılı bir biçimde kurgulandığını göstermektedir.

METİN 4

Çözümlenen bu metin de kuramsal bir araştırmaya aittir. Metni kurgulanış açısından incelediğimizde giriş, gelişme, sonuç biçiminde bir bölümlenme yapılmadığını görüyoruz. Metnin giriş bölümü belirgin olmamakla birlikte belli bir sonuç bölümü de yoktur. Metinde çalışmanın konusu ve amacına ilişkin bir açıklamaya yazının bütününde hiç yer verilmediği gözlemlenmektedir. Başarılı bir kurgu sergileyemeyen bu metin şöyle yapılandırılmıştır:

İlk önce Türk toplumunun kendi öz kültürüne bağlı nezaket ifadelerini yeterince kullanmadığı ileri sürülmüş, buradan nezaket sözcüğünün kökeni ve anlamını açıklamaya geçilmiştir. Nezaket konusunun dilbilim içerisinde hangi açıdan incelendiğine yüzeysel olarak değinilmiştir. Türkçede teşekkür bildiren sözcükler, nezaketsizlik ve nezaket bildiren

örnekler sıralanmıştır. Belli durumlarda (yemek yerken, yemek yedikten sonra, oturmaya gelindiğinde vb.) kullanılan nezaket ifadeleri liste halinde verilmiştir. Metin, belli bir sonuca varılmadan bitirilmiştir.

4. Sonuç ve Öneriler

Bilimsel metinlere yönelik olarak yapılan bütün bu incelemelerden ve çözümlenen örneklerden çıkarılacak sonuç şudur: Düzgün ve başarılı kurgulanmış bilimsel metinler üretmek, çalışılan alanda bilimsel bilgi birikimine sahip olmanın, bilimsel yöntemleri bilmenin yanı sıra bilimsel metinlere özgü özellikleri de tanımayı gerektirir. Bilimsel metinlere özgü özellikleri öğrenip kavramak açısından metindilbilime dayalı metin çözümlenmeleri oldukça yararlıdır. Öyleyse gerek lisans gerekse lisansüstü düzeyde bilimsel metinlerle ilgili incelemeler, metin çözümlenmeleri yapılarak öğrencilere bu metin türlerinin özellikleri, nasıl üretildiği konusunda bilgi aktarılabilir. Çözümleme ve gözleme aşamasından sonra, öğrenciler bilimsel metinler yazmaya yönlendirilebilir.

Dilbilim alanındaki metinleri incelediğim bu çözümleme, diğer uzmanlık alanlarındaki metinlere de uygulanabilir. Bu da bize metindilbilimin birçok uzmanlık alanıyla ortak disiplinlerarası çalışmalar yürütülebileceğini gösterir. Kanımca dilbilim, yazın ve çeviri alanlarında çalışan kişilerin metindilbilimsel çözümleme yöntemlerini bilmeleri, anadil ve yabancı dildeki metinleri okuma-anlama ve metin üretme eylemlerini gerçekleştiren çeşitli zorlukları aşmalarına yardımcı olacaktır.

Kaynakça

- Fidan, Özden:** "Bilimsel Metinlerde Kişi Belirleyiciler: Dilbilim Alanında Yazılmış Araştırma Yazılarında Yazar Kimliği", *XVII. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, Eskişehir Anadolu Üniversitesi 2003 (baskıda).
- Huber, Emel Subaşı-Uzun, Leyla:** "Dilbilim Alanında Türkçe Yazılan Bilimsel Metinler Üzerine Gözlemler", Özsoy, Sumru/ Taylan, Eser (der.): *XIII. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi 2000, s. 201-215.
- Huber, Emel Subaşı-Uzun, Leyla:** "Metin Türü ve Yazma Edimi İlişkisi: Bilimsel Metin Yazma Edimi", *Dilbilim Araştırmaları*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi 2001, s. 9-35.
- Huber, Emel Subaşı-Uzun, Leyla:** *Türkçede Bilgi Yapısı ve Bilimsel Metinler*, Blaue Eule 2002.
- Oktar, Lütfiye:** "Bilimsel Söylem ve Toplumsal Değişim", *Dilbilim ve Uygulamaları 2*, Hacettepe Üniversitesi 2001, s. 71-80.

Oldenburg, Hermann: "Conclusions und Zusammenfassungen im Vergleich: Empirische Ergebnisse und praktische Perspektiven", Baumann, Klaus-Dieter/ Kalverkämper, Hartwig (der.): *Kontrastive Fachsprachenforschung*, Gunter Narr 1992, s. 123-134.

Ozil, Şeyda: "Some Remarks on the Language of the Written Linguistic Texts", Koç, Sabri (der.): *Studies on Turkish Linguistics. Proceedings of the Fourth International Conference on Turkish Linguistics*, Ankara Middle East Technical University 1988, s. 469-476.

Stolze, Radegundis: *Die Fachübersetzung*, Gunter Narr 1999.

Şenöz- Ayata, Canan: "Ein interkultureller Vergleich von Wissenschaftstexten, dargestellt am Beispiel von deutsch- und türkischsprachigen Linguistik-Texten". *Differenzen: Interkulturelle Probleme und Möglichkeiten in Sprache, Literatur und Kultur*, 04 - 07 Eylül 2002, Salzburg Üniversitesi (baskıda).

Trumpp, Eva Cassandra: *Fachtextsorten kontrastiv: Englisch-Deutsch-Französisch*, Gunter Narr 1998.

Yarar, Emine: "Akademik Söylemde Belirteçlerin Olasılık ve Belirsizlik İşlevleri". *Dilbilim ve Uygulamaları 1*, Hacettepe Üniversitesi 2000a, s.125-138.

Yarar, Emine: "Bilimsel Araştırma Makalelerindeki 'Giriş Bölümleri'nin' Söylem Yapıları", Ekmekçi, Özden/ Zinzade-Akıncı, Silvia/ Aslan, Nuran/ Bulut, Türkay (der.): *XIV. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, Çukurova Üniversitesi 2000b, s. 110-122.

Yarar, Emine: "Yazılı Bilimsel Söylemde Koşul Tümcelerinin Anlamsal Türleri, Yapısal Özellikleri ve İletişimsel İşlevleri", *Dilbilim ve Uygulamaları 2*, Hacettepe Üniversitesi 2001, s.123-135.

Çözümlenen Dilbilim Metinleri

- Kayayerli, Mustafa:** "Kültürümüzde Nezaket(Görgü) İfade eden Sözlerin İletişimdeki Rolü", Demircan, Ömer/ Gezgin, Suat/ Güz, Nükhet (der.): *VIII. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi 1994, s.14-23.
- Turan, Ümit Deniz:** "Metin İşaret Adılları: Bu, Şu ve Metin Yapısı" Ruhi, Şükriye / Zeyrek, Deniz (der.): *XI. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, ODTÜ Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü Yayını 1997, s. 201-212.
- Yağcıoğlu, Semiramis:** "Çevreyle İlgili Gazete Haberlerinde Eşdizimsel Bağlıklık ve Metin Bağdaşıklık", Ruhi, Şükriye / Zeyrek, Deniz (der.): *XI. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, ODTÜ Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü Yayını 1997, s. 181-188.
- Yüksel, Gülrü/ Çoşkun, Muhlise:** "Özgün Metni Yorumlama ve Erek Dile Aktarma Edinci Kazandırmaya Yönelik Bir Uygulama". *XI. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, ODTÜ Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü Yayını 1997, s. 287-296.

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	7
Bir insan, bir yaşam....	14
<i>Prof. Dr. Zeynel Kiran, Dilbilimci Erdim Öztokat</i>	16
<i>Prof. Dr. Süha Göney, Erdim'in Ardından</i>	18
<i>Doç. Dr. Necmettin Sevil, Dilbilim ve Anlam Sorunları</i>	21
<i>Doç. Dr. Sündüz Öztürk Kasar, Igor Mel'çuk ve Anlam-Betik Dilbilimi: Açıklamalı ve Birleşimsel Çağdaş Türkçe Sözlüğü'ne Doğru</i>	27
<i>Yrd. Doç. Dr. Canan Şenöz Ayata, Metinbilimsel Yöntemle Bilimsel Metin Çözümlemesi</i>	40
<i>Prof. Dr. Ayşe (Eziler) Kiran, Göstergibilim ve Yazınsal Çözümlenmeler</i> ...	49
<i>Arş. Gör. Buket Altınbüken – Arş. Gör. Meril Naktan, Göstergibilimde Reklam Çözümlemesi</i>	61
<i>Prof. Dr. Esra Melikoğlu, Metinlerarasılık ve Çokseslilik</i>	72
<i>Yrd. Doç. Dr. Esin Gören, Yorumun Sonu Var/Mı?</i>	80
<i>Okt. Dr. Şebnem Sunar, Diyalektik Yöntem ve Yorumsama</i>	91
<i>Yrd. Doç. Dr. Esin Ozansoy, Odysseas Elitis'in "Sematologion" ve William Blake'in "The Marriage of Heaven and Hell" adlı yapıtları rındaki benzer ilişkiler</i>	98
<i>Doç. Dr. Emel Ergun, Dilbilim ve Çeviri Uygulamaları</i>	107
<i>Dr. Mine Yazıcı, Çeviribilimde Disiplinlerarası Bir Yöntem: Sorunlar ve Çözümler</i>	112
<i>Arş. Gör. Tuba Ayık, Çeviri ve Terminoloji</i>	127
<i>Dr. Füsün Savlı Türk, Bağlamında Öğrenme Stratejileri: Galatasaray İlköğretim Okulu</i>	132
<i>Ok. Aslı Küşin Fişekçioğlu, Avrupa Diller Ortak Başvuru Metni</i>	142
<i>Doç. Dr. Uşun Tükel, Sanat Tarihi: Tanımlamadan Anlamlandırmaya Yöntemsel Serüven</i>	151
<i>Doç. Dr. Nedret Öztokat, Dilbilimin Psikanalize Bakışı</i>	157

© MÜHÜR İNŞAAT 2004
ISBN 975-4542-42-4

Dilbilimlerin Ortam ve Yöntem Sorunları
Yayın Kurulu Başkanı Doç. Dr. Neftal Çelebi, Yürütme Kurulu Başkanı
Eğilim: Çiğdem Erbuğ, Marmara 79, 2004 İstanbul

Kıyafetler Cd. 406 Çemberlitaş - İstanbul
TANPAZ: (212) 518 47 55

Disiplinlerarası Ortam ve Yöntem Sorunları

© MULTILINGUAL 2004
ISBN 975-6542-42-x

Yayına hazırlayan
Nedret Öztokat

Disiplinlerarası Ortam ve Yöntem Sorunları
Yayına hazırlayan Doç Dr. Nedret Öztokat/ Yayınlayan: Multilingual/
Kapak: Çiçek Eriş/ Baskı: Matbaa 70, 2004 İstanbul.

MULTILINGUAL
Klodfarer Cd. 40/6 Çemberlitaş - İstanbul
Tel/Fax: (212) 518 47 55